

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. Cur tam Pontifex quam Imperator iustam de Henrico vltionem non sumserint; à Pontifice tamen non multo post excommunicatus est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

tos Episcopos, Procuratores, Advocatos, Tabel-
liones unâ secum ducens, ad pagnum Dunstallensem
se contulit, qui proximè abest à Regia villa Amp-
tilensi, in qua eo tempore degebat Serenissima Cat-
harina; quam sæpius in jus vocatam, ubi per quin-
decim dies frustra expectasset, sententiam contra
ipsam nondum auditam (Rege eam rem sibi ingratam
esse simulante) pronunciat, dicitque necessitatem
iura divino impostam Regi esse, ut Catharinam
repudiet, & libertatem concessam, ut alteram ducat.
Sic iudicato divortio per eos, penes quos eius rei
potestas non erat, nuptiarum jam diu ante con-
tractarum solennis pompa pridie idus Aprilis cele-
brata est Anno 1532. & Anna postridie Calendas Ju-
nii Regio diademate coronata.

IV. Quum matrimonii huius fama, sine Angliæ
egressa, ad Christianorum Principum aures per-
venisset, dici non potest quantum admirationis,
doloris, & indignationis in omnium animis ea im-
pietas excitaverit. Inprimis vero Carolus V. Cæsar,
Catharinæ ex sorore nepos, adeo indigne
rem tulit, ut injuriam generi suo factam graviter
ulcisci statuerit. Erat eo tempore in Italia Carolus:
itaque Pontificem obnixè rogavit, ut in hoc ne-
gocio se adjuvaret, armatumque Ecclesiasticis cen-
suris bello Angliam petere pateretur, præ-
sertim quum sit etiam ipse Pontifex gravissime ab
Henrico læsus. Clemens, quanquam & Caroli præ-
cibus, & torquerelis Anglicani Cleri vehemen-
ter ad auctoritatem suam interponendam moveretur,
tamen quum Regis animum ab Annæ com-
plexu nunc saltim post expletam libidinem speraret
posse revocari, distulit rigidiora remedia, idque
pro ea qua erat semper in Henricum indulgentia,
quem non ut rebellem, neque ut læsæ Majestatis
divinæ reum, neque ut fidei deterrorem, sed ut di-
lectum filium tractabat, & salutem & existimatio-
nem eius omnibus modis promovens. Itaque inter
suum, quod meditatus fuerat in Galliam perficere,
conventus Massilia Franciscum primum Regem
Christianissimum. Fuit hoc Anno 1533. Eo con-
ventu transactum est de nuptiis inter Laurentii
Medicis junioris filiam, neptem Clementis ex fra-
tre, & Aurilianensem Ducem secundum Francisci fi-
lium. Massilia igitur Pontifice commorante, adve-
nientes ex Angliâ Legati, omnem decemnatione
Henrici solum penitus sustulerunt: quorum eo usque
proressa est quodam die impudentia, ut Aposto-
licæ Sedis potestatem per summam arrogantiam im-
minuentes, inque præsentem Pontificem contum-
eliose dicentes, ab ipsius auctoritate ad conci-

lium futurum provocare non erubescerent. Quæ
res & Pontificem & Regem ita exacerbavit, ut prioris
suar erga Henricum lenitatis atque indulgentiæ
pœnitentia ducti, deinceps pro hostibus eius sese
gerere statuerint. Et Franciscus quidem apud
Legatos Henrici professus est, se federi, quod ipsi
cum Henrico intercederet, renunciare: simulque
auxilia, quæ ab ipso petebant, Legatis negavit, res-
pondens: *Aliis in rebus omnibus se fratris animum
Henrico præstiturum, sed in iis qua contra Religionem
fierent, nec velle cuiquam associari.* Pontifex vero in
Italiam reversus, causam in sacro Cardinalium col-
legio cognita & examinata, sententiam tulit non
longe ante mortem Anno Domini 1533. Pontificatus
sui XI. in hæc ipsa verba quæ sequuntur.

Quum, pendente lite coram nobis, dilecto filio Cap-
zuccho cappellano nostro, ac sacri Palatii Apostolici
causarum auditori & Decano, à nobis in Consistorio Re-
verendissimorum commissa, inter charissimos in Christo
filios nostros Catharinam & Henricum octavum An-
glia Reges, de & super validitate matrimonii inter eos
contracti, præfatus Henricus dictam Catharinam reje-
cerit, & de facto eam quadam Anna matrimonium con-
traxerit, contra mandata & decreta tam admonitionis
quam inhibitionis in literis in forma Brevis, etiam de
consilio fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium ema-
natis, contemta, temere & de facto attentando: Idcirco
nos de illius potestatis quam Christus Rex regum nobis,
licet immeritis in persona B. Petri concessit, plenitudi-
ne, in throno justitiæ pro tribunali sedentes, & soli Deo
præ oculis habentes, per hanc nostram sententiam,
quam ex nostro mero officio, ac de venerabilium fratrum
nostrorum S. R. E. Cardinalium consistorialiter coram
nobis congregatorum consilio, ferimus, ejectionem & spo-
liationem dictæ Catharinæ Regina à quasi pos-
sessione juris conjugalis, & Reginalis dignitatis, in qua
tempore huiusmodi motu litis erat matrimonium inter
prædictum Henricum Regem & Annam prædictam con-
tractum, quum prædicta omnia notoria & manifesta sint,
prout ita esse declaramus, Nulla, Injusta, & Attemp-
ta fuisse & esse, ac nullitatis, injustitiæ attempatorum-
que vitio subjacuisse, & subjacere, prolemque susceptam
sive suscipiendam illegitimam fuisse & esse præfatumque
Catharinam Reginam, ad suum pristinum statum &
quasi possessionem juris conjugalis & Reginalis dignita-
tis restitui & reponi debere, dictumque Regem dictam
Annam à cohabitatione sua & quasi possessione juris
Conjugalis & Reginalis ejicere & amovere debere, in
his scriptis pronunciamus, decernimus & declaramus
restituimus & reponimus, ejicimus & amovemus. Ead-
demque

demqua nostra sententia, & ex consilio & mero officio nostro predicto, praefatum Henricum Regem majoris Excommunicationis & alias censuras & poenas in dictis literis contentas, ob earum non partitionem & contemptum damnabiliter incurrisse & incidisse, ac ab omnibus Christi fidelibus evitandum fuisse & esse, declaramus, mandamus. Et nihilominus volentes cum eodem Henrico Rege nomine pii patris benigne & clementer agere, censurarum predictarum declarationem, usque, & per totum mensem Septembris proxime futurum, ad hoc, ut sententia & mandatis nostris predictis commodius parere possit, suspendimus. Et si infra dictum tempus parere distulerit, ac dictam Catharinam in pristinum statum, quo tempore litis mota erat, non restituerit, praefatamque Annam a sua cohabitatione & quasi possessione juris Conjugalis & Reginalis non abiecerit, & dicta attemptata cum effectu non purgaverit, extunc praesenti declarationi locum esse volumus & decernimus. Ita pronunciamus.

Henricus hac accepta sententia, tantum abfuit ut eidem pareret, aut poenitentiam cogitaret, ut perditorem potius hominum more, qui correctionem nullam admittunt, pervicacius multo progrediretur, & nihil aliud, quam vindictam, animo versaret: cujus primi impetus in Catharinam incurrerunt, feminam cujus inaeftimabilis virtus, & regia animi magnitudo inter ea, quae sunt in hoc mundo grandia, miraculo esse poterat. Itaque caeci affectus impetum per horribilia praecipitia sequens, & tanquam furore actus, palam edixit, ne quis in posterum Catharinam Reginae nomine dignaretur; sed ut tantum Arturi principis defuncti vidua ab omnibus vocaretur. Deinde admonitus ab Anna, quod uterum ferret (unde postea factus prodiit Angliae infaultissimus) Mariam ex Catharina filiam Walliae principem, tanquam spuriam & ex incestuosis nuptiis procreatam, dignitate & regia successione dejecit. Simul etiam custodes & exploratores in ipsa Catharinae domo constituit, nihil ut ibi gereretur, quod non rescisceret, Quia diffidentia factum est, ut crudeliter multa statueret in eos, qui bene cupiebant matronae omni calamitatum genere afflictissimae. Tunc & Ioannem Forrestum, divi Francisci de observantia religiosum, qui Catharinae a confessionibus fuerat, in carcerem conjecit, & paucis post diebus Thomam Abelum, Edoverdum Povellum & Richardum Fetherstonum qui Reginae causam coram Legatis defenderant, recludi in custodias iussit. Vix effluxerunt menses quinque ex quo Henricus Annam

publice duxerat, quum illa septimo idus Septembris in ipso profesto natalis beatissimae Mariae virginis, Anno MDIII. filiam enixa est: quam certe non in legitimo matrimonio, sed ante nuptias ab Henrico, aut certe alio aliquo procreata fuisse necesse est. Henricus quidem hujus feminae quasi incantationibus fascinatus, suam esse persuaderi sibi passus est: & baptizandam curavit summo splendore ac celebritate, apud Grenuicum in Ecclesia fratrum Francisci de Observantia. Nomen ei impositum est Elizabethae. Vix edita erat in lucem, quum jam velut in ipsis cunis nil nisi caedem & sanguinem spirans, mortis causa plurimis extitit.

V. Erat illis temporibus virgo quaedam insignis sanctitatis, Deo consecrata, in monialium collegio austeram vitam agens, quae vulgo *Virgo sancta Cantiana* appellabatur. Haec varicinas praedicensque ea quae postea evenerunt, clare & palam assererat, Henricum non amplius jam esse Regem, eo quod ex Deo non regnaret: Elizabetham vero Annae filiam non prius regnaturam, quam Catharinae filia Maria ad regni, quod jure haereditario ipsi deberetur, sedisset gubernacula. Ob quae verba in jus vocata, & in publicis Regni comitiis una cum duobus D. Benedicti Monachis, Eduardo Bochingo & Ioanne Deringo, duobus etiam sacerdotibus secularibus, Richardo Massero & Henrico Goldo (qui omnes eam spiritu Dei afflatam credebant) capitis condemnata fuit. Quam feminam quum Rossensis Episcopus & Thomas Morus iussu Regis diligenter examinassent, rezulerunt Regi, se nullo indicio deprehendere potuisse, eam fanatico spiritu (quod tunc spargebatur) agitatam fuisse. Quo nomine Rossensis accusatus fuit, quasi cum illa sentiret, & Ioannes Adefonus, qui ei fuit a sacello, una cum tabellione Cantuariensi; duo etiam nobiles laici, Thomas Goldus & Edovardus Ehuatus, in vincula eam ipsam ob causam conjecti fuerunt. Quum autem varia essent hominum de Henrici actionibus judicia, Rex id aegre ferens, occurrendumque ratus, Londini optimates omnes iussit coram Consiliariis suis jurato profiteri: secundas eius nuptias legitimas esse, prolemque inde natam, Elizabetham nomine, verum esse Regni heredem. Quam jurisjurandi formulam qui suscipere nolebant, conscientia prohibiti, in custodiam dati sunt: & in his Episcopus Rossensis & Thomas Morus. Fratres autem minores,